

UTOM MME LEVI
Numbers 3:5-17, 21-45; 4:1-15, 24-33
QYQHỌ UKPEP-ŊKPỌ 90

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “Sededi eke mbufo enamde, enam ke ofuri esit, nte ńkpọ eke enamde enọ Ọbọń, minamke inọ owo” (Ŋwed Mbon Colossae 3:23).

Uñwam Mme Oku

Abasi ekemek Aaron ye nditọ-iren esie inañ ndidi mme oku man enam utom Esie ke Edisana Ebiet ke Ataya. Edi nditọ iba, Nadab ye Abihu ema ekpaña ke iso Abasi koro mmọ ekedade esen ikañ edi ke itie ukpono Abasi mmọ. Aaron, Eleazar ye Ithamar ikpọń ekesuhọ; ndien mmọ ikpekemeke ndinam kpukpru se ekpenyenede ndinam ke edikpeme Ataya nnyuñ ñwa ekese uwa, ke mitińke ibaña ndiwuhọre ofuri Ataya, ndinyuñ ntọńo ntak ñwuk enye kpukpru ini emi nditọ Israel esańade isań. Ekenyene ndimen kpukpru ndisana mkpoduoho, oro edi, Ekebe Ediomini ye mme cherubim, itie-uwa gold, uwuk utuenikań gold, okpokoro uyo iso, itie-uwa okpoho ye akpań-kpań. Akana nte ada ediwak iren-owo ndimen utọ ndodobi mkpoduoho oro. Ndien okposuk edi nte mmọ ema ekenyene ukpat-ńkpọ ndibiom mme obukpọk emi efukde ke gold ye mme ikpehe Ataya, akada ediwak iren-owo nditim ñkama kpukpru ńkpọ ke edisana ebiet ukpono emi.

Abasi ama okut ete mme oku ema eyom uñwam, ntre, Enye ama ọnọ mmọ ubon Levi ndinam utom emi. Ubon emi ema ewut unyime ndinam utom Abasi ke usen oro Moses okobupde Israel ete: “Anie owo ada ye Jehovah?” Mmọ oro ema enam akwa idiọk-ńkpọ ke ndituak ibuoť nnọ eyen-enań o-gold, ndien Abasi okoyom ndisobo mmọ kpukpru koro mmọ ekesońde ibuoť ye Enye. Edi Moses ọbọń ọkpọsoń akam ke anyan ini abaña mmọ, ndien Abasi ayak mmọ edu uwem. Ubon Levi ikenyeneke udeme ke ndituak ibuoť nnọ eyen-enań ndien Abasi ekemek mmọ ndinam saña-saña utom nnọ Enye ke Ataya.

Esio Mme Levi enim Saña-Saña

Abasi ọkọdọhọ Aaron ete anam nditọ Levi esana, onyuñ awa saña-saña uwa man ayak mmọ esin ke utom. Ekedọhọ mmọ eduń ekanare Ataya, ekpere ebiet iduń Abasi. Mmọ ekenyene nditie nte andikpeme, koro edieke esen-owo akpasańade ekpere, enye ekpenyene ndikpa. Abasi okoyom enim Edisana Ebiet Esie ke edisana.

Ataya oro okodu ke ufọť nna nditọ Israel. Enye ekedi ata akpan ńkpọ ke uwem nditọ Israel. Edituak ibuoť nnọ Abasi ekedi ńkpọ eke okponde akan ke uwem mmọ. Ekpenyene ndidi ntre ye nnyin ñko. Eneńere oyom nnyin inam utom emi Abasi ọkọńode nnyin ndinam akan nnyin ndinem idem nnyin, mme mme ufan nnyin esit. Abasi oyom nnyin ima utom Esie ke ofuri esit nnyin, ndien ke inamde emi, nnyin iyeyom ndinam uduak Esie kpukpru ini. Ke usen-ubọk, ke editọńo usen, nnyin ibọń akam inọ Jesus ndikpeme nnyin ke ofuri usen, ndinyuñ ññwam nnyin man ikunam baba ńkpọ kiet emi Enye mimaha nnyin inam. Edieke ńkpọ ekededi emi nnyin midorike enyin otibede, nnyin ibup Enye mme edi uduak Esie nnyin ndinam ńkpọ oro. Ndien ke okoneyo, nnyin imekeme ndikọm Abasi koro nnyin imodu uwem eke enemde Enye.

Itie Emi Enọde Ubon Kiet-Kiet

Ke ñkań edem usiaha-utin Ataya, ke enyin usuń esie, ubon Judah, Issachar, ye Zebulun, ekedu. Ema edori enyin ke ñwọrọ-nda ńkpọ eto ubon Judah, koro Jacob ama etiń ntiń-nnim-ikọ ete, “Afo Judah! nditọ-usọ eyetoro fi: . . . Mmọnyọ idikpọńke Judah, eto ọbọń idinyuń ikpọńke ñkpatiań-ukot esie, tutu Shiloh edi; mme idut eyenyuń ekop enọ enye” (Genesis 49:8-10). Oro ekedi ntiń-nnim-ikọ ke abaña Jesus emi edidide nte Messiah oto ke ubon Judah.

Ke usuk-usuk ñkań Ataya, mme ubon Reuben, Simeon ye Gad ekedu: ke ñkań edem usop-utin, ubon Ephraim, Manasseh, ye Benjamin ekedu; ndien ke ñkań edere, ubon Dan, Asher ye Naphtali ekedu. Ephraim ye Manasseh ekedi nditọ iren Joseph iba; ndien oto ke Joseph ndinam akpanikọ ke isọń Egypt, Abasi ọkọńwọńo ndinọ enye udeme iba ke ini nditọ Israel edisimde Canaan. Ephraim ye Manasseh ekenyene ndibọ udeme kiet-kiet nte nditọ eka Joseph ekenamde.

Mme Levi ekedu ke ufọť nditọ Israel ye Ataya ndien mmọ eken edu ekanare mmọ ekuk, ndien Aaron ye nditọ esie edu ke ata iso usuń Ataya. Mme Levi ekedi ñwọrọ-nda isuń-utom Abasi ndien ekenyuń eneńere eduń ekpere Abasi. Kpukpru ini, mmọ ekesidu ke mbeńidem ndinam utom ke ini emi eyomde mmọ. Mmọ emi enamde ńkpọ enọ Abasi ekan, edi mmọ oro eneńere edu ekpere Enye. Mmọ eneńere ekpere Enye ekem nte ekopde odu ye uduak Esie ke abaña mmọ, enyuń ebeńe idem ndisuk ibuoť.

Abasi Ada Mme Akpan Ọnọ idem Esie

Ke okoneyo oro Abasi akadade Nditọ Israel ọwọrọ ke Egypt, angel mkpa ama asaña akanare isọń oro, owot kpukpru akpan, ibọhọke, ke ufọk emi iyip okodude ke enyin usuń. Abasi ama ọnọ Nditọ Israel usuń ndibọhọ mkpa

oro. Edieke ekedade erōñ, ewot, efōp obuk esie, eta enye, enyuñ eda iyip eyet ke obubōk usuñ ufōk mmō, angel mkpa eyesañā ebe. Ekedi mbōm Abasi akanyañā uwem mme akpan ke ufōk kiet-kiet, ndien Enye oḍoḥo ete, tōñode ke ini oro ka iso, mmō enyene Enye. “Koro kpukpru mme akpan ke otu Nditō Israel edide okim, owo ye unam: ke usen emi ñkowotde kpukpru mme akpan ke isōñ Egypt, ke ñkadianare mmō nnim ke idem mi” (Numbers 8:17). Mmō ekenyene nditie ke ibuot mme ufōk mmō ke edituak ibuot nnō Abasi ke Ataya.

Mme Levi Ke Ibuot Mme Akpan

Edi ke ini Israel ema ekenam idiōk-ñkpō, Abasi emek ubon Levi ndinam ñkpō nnō Enye ke ibuot mme akpan ke ubon ke ubon. ‘Ndien, sese, ami mma nda mme Levite ke otu nditō Israel ke ibuot kpukpru akpan’ (Numbers 3:12). Ediwak ini, ke ini Abasi esitiñde ikō ye Moses abañā ndida mme Levi nnō Idem Esie, Enye oḍoḥo ete “Ami ndi Jehovah.” Enye okoyom mme owo efīōk ete ke Enye enyene unen ndida mmō emi nnō Idem Esie. Enye edi Abasi enyōñ ye isōñ, ndien Enye enyene odudu ndimek mmō emi Enye amade nnō ndisana itie.

Mme Levi ikenyeneke ndinyene udeme ke ini mmō ekedukde ke isōñ Canaan, ibōḥoke mme obio emi mmō eduñode. Ekenyene ndida oḡoḥo ubak duop eke nditō Israel eken ekpede ññwam mmō. Ekenō mmō isōñ nte ekemde ndida mbōk ufene mmō, ema enyuñ eyak emi enō Abasi ke ibuot akpan ufene nditō Israel.

Edibat Mme Akpan

Ubon Levi ekedu ke oruk ita: mme Gershon, mme Merari, ye mme Kohath. Edieke edade ibat kpukpru mmō nte enode ke ubon ke ubon, nnyin inyene 22,300; ndien kpa ye oro, ke afañ 39, enō ibat mmō nte 22,000. Ukpūḥore ke ibat emi edi mme Levi owo 300 emi enyuñ edide mme akpan ke ubon mmō emi ekpekenyenede Abasi edieke mikpekemekke mme Levi ndinam utom ke ataya. Ntre owo ikpekemeke ndibat mmō nte ke eda itie mme akpan, eke mme ubon efen. Mme akpan 22,273 ye mme Levi 22,000 ekedu ke Israel ke ntre, akana nte emek owo 273 emi ekesuhode esin ke itie, ke usuñ efen. Abasi oḡoḍoḥo Moses ete ke mme owo ekeme ndikpe ibat okuk emi ekenimde nsin ke itie unim-okuk man ekeme ndida mfak owo kiet-kiet emi owo Levi midaha ke ibuot esie. Nnyin ifiōkke owo emi ekekpede okuk oro; ndusuk ekedeme ke ofuri otu.

Mme Ewuhō Isañ

Abasi okut ete etim enim kpukpru ñkpō ke nde ke nde ke ufōk Esie. Enye eketiñ oḡo mme Levi se utom mmō edidide. Mmō ekenyene ndiñwam mme oku ke utom Ataya nnyuñ mkpeme kpukpru mkpoduoho. Ndien ke ini nditō Israel esañade isañ, otu mme Levi kiet-kiet ema enyene sañā-sañā utom ndinam ke ndikpōk Ataya oro, ndinyuñ mfiak mbop enye ke ebiet nna efen.

Ke ini enode uyo ndisañā, Aaron ye nditō-iren esie eyeduk ke Ataya, efuk kpukpru itie uwa ye mme ñkpō mbana-ufōk ye ufuk-ñkpō emi enamde enō mmō, etat ikpehe emi akabaharede ata Edisana Ebiet enyuñ eyak enye ofuk ekebe ediom. Ndien ke enyōñ oro, efuk ikpa badger. Ndien mmō efuk kpukpru itie uwa, uwuk-utuenikañ, okpokoro uyo iso ye kpukpru akpañ-kpañ, ñkpō ufōp ufuōñ-ñkpō ye mme ikpañ. Etim kpukpru ñkpō ebeñe isañ.

Oruk mme Kohath eduk edi ndien, editañ kpukpru ndisana mkpoduoho, owo kiet-kiet ye mbiomo eke enode enye, emi enye obiomde ke afara esie. Mme oku enyene ndineñere ntiñ enyin nnyuñ ñkut ete ke efuk kpukpru ñkpō, koro edieke mme Kohath etukde ñkpō emi mifukke, mmō ekenyene ndikpa. Eleazer, kiet ke otu mme oku eneñere otim ekpeme, onyuñ okut ete ke enam kpukpru ñkpō ke nde ke nde enyuñ etim ekpeme.

Mme Gershon ekese ebañā mme ikpehe ye mme oḡoñ emi eyiride-yiri. Ke ndo-ndo oro mme Kohath ema ekesioño mme mkpoduoho, mme Gershon etoñō ndisioño mme ikpehe linen emi ekekanarede efe esop okuk ye mmō emi ekekoñde ke enyin usuñ. Mmō ekoñore mme ufuhō-ñkpō emi ekenamde Ataya: ediye linen emi ekefukde ke esit-esit, ufuhō-ñkpō idet-ebot, eke ikpa-erōñ, eke enamde edi ndat ndat, ye eke ikpa badger. Ithamar ekenyene ndise mbañā utom emi onyuñ otim ekpeme mme ikpehe oro, onyuñ okut ete ekama mmō ye uteñe.

Ithamar ñko ekese abañā utom ndikpōk kpukpru mme adaha ufōk eke efukde gold ke Ataya. Ekedi mme Merari ke ekenō utom enye emi. Enyene ndisioño kpukpru obukpōk mfep ke socket mmō, ndien owo kiet-kiet ama oḡiōk mme itie ke Edisana Ataya Abasi emi enye enyenede ndituk. Utom mmō ema edobi, edi ke owo kiet-kiet anamde udeme utom esie, mmō ema ekeme ndimen Ufōk Abasi nsañā mfōn-mfōn.

Mme Gershon ye Merari ekesañā ke edem ubon Judah emi ekedude ke ibuot udim oro. Ke ndo-ndo oro Adaha Obubit enyōñ emi akadade mmō usuñ atuakde ada, emi owutde ete ke Abasi oyom nditō Israel enam nna do, mmō eyesosop ewuk mme adaha Ataya do enyuñ eda mme ufuhō-ñkpō efuk enye. Ke ini mme Kohath emi ekesañade nte oḡoḥo ubon inañ ke udim isañ edisimde, ema enam Ataya ema man edōñ mkpoduoho ke esit.

Abasi Idighe Abasi Ndutime

Kere ndutime emi okpokodude ke nna nditō Israel ke ini ekpeketōñode isañ edieke mmō mikpekenyeneke sañā-sañā ewuhō ibañā ebiet emi enamde nna ye ebiet emi enyenede ndisañā. Abasi ekemek Moses ye Aaron ndida mme owo oro usuñ ndien mmō ekenyene ndikop uyo ke mme ñkpō emi ekpetiede nte ñkpri: ebiet emi enamde nna, ye ebiet ye ini ndisañā. Edi “mme ñkpri ñkpō” oro akanam nna-ekoñ Abasi odu ke ifure.

Abasi okot ndusuk owo ndidi mme asañā-utom Esie, ndien mmọ enyene edisana utom ndinam nnọ Enye. Ndusuk ini mme owo ekere ete ke mmimọ imọfiok nte ikpenamde ñkpọ ikan mme asañā-utom mmọ, edi Abasi inemke esit ye uduak idem mmọ. Enye oyom enam mme ñkpọ ye utom Esie ke nde ke nde, ndien Enye eyeyom ibat oto ubok owo emi Enye okonimde ke itie edinam akpanikọ.

Eyak nnyin iboñ akam inọ mme ada-usuñ nnyin, inyuñ iñwam mmọ ke utom emi mmọ enamde enọ Andinyaña. Edieke nnyin inamde akpanikọ ke ñkpọ emi Abasi ọnọde nnyin inam, okposuk edi nte nnyin ikpekerede ite mmọ ekpekpri, Enye eyenọ nnyin utip ke usen emi Enye edidide ndideme utip nnọ nditọ Esie.

MME MBUME

1. Mme anie ekedi mme Levi?
2. Ntak emi Abasi ekemekde mmọ ọnọ utom ataya?
3. Ntak emi Abasi ekemekde akpan ọnọ Idem Esie?
4. Siak mme oruk Levi ita.
5. Nso ke oruk kiet-kiet ekenam?
6. Mmọñ ke mme Gershon ye mme Merari ekesañā? Ntak?